

Handlingsplan for Vest-Agder-museet 2017

Vest-Agder-museet er Sørlandets største museum og skal gjennom bevaring, forskning, formidling og fornying gi publikum gode opplevelser og ny innsikt om livet i Vest-Agder.

Nedenstående handlingsplan for 2017 bygger på strategisk plan 2015 – 2019, samt fagplaner for de ulike arbeidsområdene og innsendt søknad til Kulturdepartementet med derværende prioriteringer. Handlingsplanen vil i sin tur danne grunnlaget for avdelingenes årsplaner.

Museets strategiske plan omfatter seks "F-er", hvor formidling, forskning og forvaltning er museenes kjerneoppgaver, mens fornying, forretning og folk (organisasjonsutvikling) er virkemidler for å oppnå målene innenfor kjerneoppgavene.

Handlingsplanen vil primært peke på noen hovedprioriteringer innenfor museets aktivitet, for en mer detaljert fremstilling henvises det til avdelingenes årsplaner.

Et sentralt punkt i museets arbeid, er å styrke aktiviteten ute i avdelingene og på de ulike besøksmålene. Samtidig har museet en sentral oppgave knyttet til å bevare den samlede mengden antikvariske bygg, gjenstander, foto osv. Museets samlinger er grunnmuren og grunnkapitalen i museets virksomhet.

Budsjettet gjenspeiler en stram økonomi. De begrensende rammene gir utfordringer både knyttet til vedlikehold/sikring av samlingene og det å kunne gi publikum et godt og variert tilbud. Vest-Agder-museet er en svært arbeidsintensiv organisasjon. Teknisk-industrielle kulturminner som Sjølingstad Uldvarefabrik, Setesdalsbanen og Hestmanden krever en stor bemanning for å kunne opprettholdes.

Forvaltning

Styret i Vest-Agder-museet vedtok i 2013 å gi ekstra prioritet til samlingsforvaltning. Dette gjennom fokus på gjenstandsregistrering og antikvarisk bygningsvedlikehold. Kulturdepartementet og Vest-Agder fylkeskommune fulgte opp med ekstra bevilgninger. Styret ga i forbindelse med budsjettet for 2014 sin tilslutning til at disse to feltene også ble gitt prioritet i 2015 og 2016. Administrasjonen foreslår at denne prioritet videreføres ut perioden for dagens strategiske plan (ut 2019). Dette er lagt til grunn i budsjettet for 2017. Satsningen finnes bl.a. igjen i prosjektstillinger knyttet til registrering, samt at stillingen som fast ansatt prosjektfinansiert håndverker på bygningsvern videreføres.

Registratorene er del av museets samlingsforvaltningsgruppe som har startet opp "bootcamps" i 2016 – konsentrerte arbeidsøkter ved én avdeling der flere ansatte registrerer samtidig. Disse bootcamps har vist seg å være svært effektive og videreføres i 2017.

Museet mottok i 2015 en økning fra staten på kr 1 million til økt vedlikehold på bygg, samt Setesdalsbanen. Midlene er i 2017 foreslått prioritert til vedlikehold av rullende materiell på Setesdalsbanen.

Vest-Agder-museet har en utfordrende magasinsituasjon. Dagens leieavtaler løper ut 2020 og museet må innen den tid avklare muligheter videre. Museet søker i 2016 om støtte til magasin i form av tiltakspakkemidler til Sør- og Vestlandet. Museet søker videre om støtte til magasin sammen med

støtte til nytt formidlingsbygg gjennom ordningen for nasjonale kulturbygg. Magasinet er kostnadsberegnet til ca. kr 50 millioner. Det vurderes også andre finansieringsløsninger knyttet til hybrid-OPS eller leie med opsjon på kjøp. Det arbeides parallelt med å etablere haller for rullende materiell på Setesdalsbanen.

Museet gjennomførte i 2016 en ROS-analyse for alle avdelinger. Denne følges i 2017 opp med søknader om konkrete tiltak. I tillegg søkes det om støtte til utarbeidelse av evakueringsplaner og planer for restverdirendning.

Vest-Agder-museet har flere avdelinger hvor den håndbårne kunnskapen er viktig. Arbeidet med kunnskapsoverføring, samt å sikre kontinuitet i arbeidet gis prioritet. I 2017 vil den utfordrende situasjonen på Sjølingstad ha særlig fokus.

Ved Setesdalsbanen forutsettes det at fylkeskommune og kommune viderefører sin ekstra støtte også i 2017, i tråd med inneværende verneplanperiode. Midlene går til å matche 50/50 Jernbaneverkets tilskudd til vedlikehold av bygninger og infrastruktur ved banen.

Forskning

Å avsette tid til forskning innenfor en normal arbeidssituasjon er krevende. Styrking av ansattes kompetanse gjennom kurs, seminarer og videreutdanning videreføres. Museet innførte i 2015 "skriveuker" knyttet til årboka for å sikre målrettet arbeid av høy kvalitet. Målet er at flest mulig av museets konservatorer får NMF-godkjenning. Det krever en fagfelle vurdering av nye artikler, og ordningen ble innført i 2015. Skriveuker utvides og fagfelle vurdering videreføres i 2017.

Samarbeidsprosjektet med Nasjonalmuseet i København knyttet til dendrokronologi videreføres ut 2017. Arbeidet evalueres før eventuelt avtale for ny treårsperiode (2018-2020) inngås.

VAM overtok i 2015 fylkeskommunens publiseringsserie. Sammen med museets årbok, utgir nå VAM publikasjoner i en tre-delt serie. I 2017 vil vi utgi minst to publikasjoner; en bok av en ekstern forfatter om strandvaktsteiner i regionen og en ny artikkelsamling om plastbåtrelaterte emner. Sistnevnte blir museets årbok 2017 og oppfølger til en tidligere publikasjon om samme emne.

Formidling

VAM vil i 2017 arbeide videre med tilrettelegging og formidling for ulike målgrupper ved alle avdelingene. En hovedmålgruppe er skolebarn gjennom Den kulturelle skolesekken. Videre er barnefamilier en viktig felles målgruppe i sommersesongen og ferier. Vest-Agder-museet tilstreber aktivitetsbaserte opplegg for sine gjester.

Oppbygging og utvikling av aktivitetshuset i Odderøya museumshavna og området rundt videreføres i 2017. Fellessatsingen "Plastikk 2017" gjennomføres på tampen av sesongen. Arrangementet inneholder en uhøytidelig regatta og er en del av Vest-Agder-museets satsning på dokumentasjon og formidling av plastbåtens historie. Nevnte årbok 2017 vil også støtte opp under dette.

VAM innleder sommersesongen med et gratis arrangement, «Den store museumsdagen», hvor alle avdelinger deltar. Arrangementet går på rundgang i fylket og er i 2017 planlagt lagt til Setesdalsbanen.

Innenfor digitale kanaler vil det være økt innsats på formidling via Digitalt museum gjennom digitale utstillinger der ulike gjenstandsgrupper fra samlingene presenteres i en helhetlig kontekst.

Det skal brukes mer film og bildeserier som dokumentasjon og formidling av formidlings-, bygningsvern-, produksjonsprosesser etc. i museet og bedret tilgjengelighet av dette materialet gjennom nettside, sosiale medier og i enkelte tilfeller Digitalt fortalt.

Formidlingsarbeidet vil ellers i tråd med øvrige satsninger i museet være rettet mot synliggjøring og formidling av museets samlinger – gjenstander, originalbygninger og foto.

Det vil også i 2016 legges vekt på å knytte målrettede formidlingsprosjekter til flest mulig prosjekter fra forskning, samlingsforvaltning og bygningsvern.

Ny lokalhistorisk utstilling i Flekkefjord åpnes før sommeren 2017. I tillegg vil utstillingen "Unik og uniformert" settes opp i Vestre lasarett på Odderøya. Utstillingen viser blant annet uniformene fra Furuborg-samlingen.

Museet har gjennom Kulturrådets samfunnsrolleprogram arbeidet aktivt med det felles dokumentasjons-, forsknings- og formidlingsprosjektet "Ikke bare greit? Om å være fattig på Sørlandet". I 2017 vil utstillingen, som er innredet i flyttbare brakker, på vandring til Kristiansand museum, Mandal, Nordberg fort og Flekkefjord. Opplegget er tatt inn i DKS i Vest-Agder.

Fornyning

Vest-Agder-museet har store behov for nye eller forbedrede publikumsmottak ved flere av avdelingene. I tillegg er det behov for nye magasinløsninger/oppbevaring av gjenstander, samt lokaler for håndverkerne ved Kristiansand museum. En prioritering av ulike tiltak gjøres som del av gjennomgang av strategisk plan i 2016/17.

Nytt museumsbygg på Odderøya er et viktig satsingsområde for museet. Arkitektkonkurranse samt arbeid med finansiering av bygget gjennomføres i 2017.

Hestmanden/Norsk krigsseilmuseum integreres som en avdeling i VAM og omsøkte tiltak gjennomføres. Skipet "gjenåpnes" med nytt formidlingstilbud i juni 2017. Det er planlagt seiling til Arendalsuka i august. Hestmanden vil kreve ekstra oppfølging fra flere ansatte i 2017.

Et viktig faglig satsingsområde er videre en praktisk og teoretisk tilnærming til museenes samfunnsrolle, samarbeid med lokalbefolkningen og opptreden som aktiv samfunnsaktør.. I 2015 har VAM fått tildelt prosjektmidler til et treårig prosjekt der egne og andres erfaringer skal tilgjengelig gjøres for flest mulig museer i Norge. I prosjektet inngår arbeidet med en database som har startet opp i 2016 og videreføres i 2017. I tillegg vil vi arrangere et seminar med relevante foredrag og workshops. Museet overtar fra 2017 formidlingen av Odderøya fyr. Det arbeides med å koble formidling av dette opp mot arbeidet i museumshavna.

Forretning

I 2016 var Odderøya museumshavn nominert til prisen European museum of the Year Award og vant prisen som Årets museum 2016. Disse utnyttes aktivt i markedsføringen i 2017.

Fra både statlig og kommunalt hold, er det økt fokus på museenes egeninntjening, privat finansierte prosjekter og sponning. Museet gjennomførte i 2014 et arbeid med posisjonering, dette som

grunnlag for et videre arbeid med markedsplaner for alle avdelinger i 2015. Museet erfarer imidlertid at det er vanskelig å få kontinuitet og tilstrekkelig trykk på dette arbeid, så lenge det skal gjøres ved siden av mange andre oppgaver. Museet har derfor prioritert å inngå et samarbeid med Backer og Bang om det strategiske markedsarbeidet, mens museet selv setter av noen ressurser til gjennomføring. Museet ansatte i 2016 markedskonsulent. Dette arbeidet videreføres og styrkes. Satsningsområdene evalueres etter sesongen 2017.

Arbeidet med å videreutvikle museumsbutikkene, se på prising av varer og tjenester osv. videreføres.

Folk – organisasjonsutvikling

VAM er fremdeles en relativt ny organisasjon, noe som gjør at det fremdeles er behov for en bevisst organisasjonsbygging. Alle ansatte skal føle de er en del av en samlet organisasjon og museet skal legge vekt på å bygge en positiv internkultur. For å lykkes med dette skal museet gjennomføre tre fellessamlinger pr. år og ledelsen skal være synlig tilstede i avdelingene.

Vest-Agder-museet har vokst mye som organisasjon de siste årene. Dette gjelder både antall ansatte og budsjett. Museet har prioritert fagstillinger ved nyansettelser i avdelingene. Administrasjonen har ikke økt tilsvarende, samt at fokuset på fagstillinger i avdelingene og økte krav til søknader og rapportering gjør at det er behov for mer støtte knyttet til personal, økonomi og strategi også i avdelingene. Museet styrket denne funksjonen med en midlertid stilling i 2016. Denne videreføres som en fast stilling i 2017.

Museet arrangerer andre hvert år en felles studietur for alle ansatte – den neste er i 2017.

Museet skal i løpet av 2017 fullføre arbeidet med felles HMS-plan.

Knyttet til VAMs arbeid innen samfunnsrolle, samarbeid med lokalbefolkningen og opptreden som aktiv samfunnsaktør videreføres arbeidet med opplæring i og fokus på ICOMS museumsetiske regelverk.

John Olsen 10.10.16
Direktør